

Ikääntyvä yrittäjä digiviidakossa

5.1.2022

Elokuussa 2021 alkaneen DIKO* -hankkeen tavoitteena on kehittää eteläpohjalaisten pk-yritysten digiosaamista. Hankkeen yhtenä alatavoitteena on kehittää yli 54-vuotiaiden yrittäjien omaa digitaalista osaamista ja uuden oppimista. Hankkeessa kehitetään myös yritysten osaamista ikääntyvän henkilökunnan digiosaamisen parantamisessa. Syksyn 2021 aikana hankkeessa haastateltiin useita eteläpohjalaisia ikääntyviä yrittäjiä. Haastatteluissa kartoitettiin yrittäjien kehitystarpeita ja teemoja, joista he haluavat oppia lisää sekä mieluisimmista toteuttamistavoista uuden oppimiselle. Monissa haastatteluissa toistuivat samat teemat ja näiden pohjalta hanketiimi suunnitteleekin räätälöityjä tilaisuuksia juuri näitä kehitystarpeita täyttämään. Ikääntyvät yrittäjät kokevat puutteita digiosaamisessaan erityisesti verkkosivustojen luomisessa ja päivittämisessä, somemarkkinoinnissa, kirjanpidossa sekä hakukoneoptimoinnissa.

Digitalisaatio muuttaa liiketoimintaympäristöä

Digitalisaatio on muuttanut yrittäjien liiketoimintaympäristö, eikä enää riitä että yrittäjä hallitsee digitaaliset välineet, vaan tarvitaan myös taitoa soveltaa tätä tietoa. Yrittäjän on hahmotettava, miten digitalisaatio vaikuttaa omaan liiketoimintaan. Yli 54-vuotiaan yksin- tai pienyrittäjän pitää taipua moneen. Pitää hallita oma ydinosaaminen, taloushallinto, markkinointi, mahdolliset ongelmatilanteet sidosryhmien kanssa ja kaiken tämän vastaanottaminen koetaan haasteelliseksi.

Vaativat verkkosivut

Omien kotisivujen tärkeyden tiedostaa moni. Ne luovat yritykselle uskottavuutta ja niiden kautta yrityksestä välittyy ammattimainen kuva. Monilla yrityksillä kotisivut ovatkin jo olemassa ja usein niiden luomisessa on saatu apua omalta lähipiiriltä, esimerkiksi aikuisilta lapsilta tai joissain tapauksissa ne on teetetty alan

ammattilaisella. Ikääntyvillä yrittäjillä ongelmaksi saattaa muodostua kuitenkin kotisivujen muokkaaminen, uudistaminen ja päivitys. Tämä kehitystarve tuli esiin useassa haastattelussa.

Myös verkkokaupan perustaminen oli käynyt monen yrittäjän mielessä, mutta senkin tarpeellisuus liittyy vahvasti toimialaan. Eräs haastateltava totesikin, että jos yrittäjä ei myy sillä, sitä ei tarvita. Toisaalta hän pohti myös, että nykyään verkkokauppajärjestelmät ovat yksinkertaisia ja niiden käytön oppii aika nopeasti. Jotkut yritykset ovatkin saavuttaneet verkkokaupan avulla hämmentävän hyviä tuloksia.

Sujuvasti somessa

Somemarkkinoinnissa nousi esiin erityisesti Facebook. Myös Instagram ja TikTok mainittiin. Instagram todettiin parhaimmaksi kanavaksi, jos visuaalisuus on mainonnan pääosassa ja TikTok miellettiin enemmän nuorten kanavaksi. Facebook koettiin helppokäyttöisimmäksi ja monella yrityksellä olikin jo oma Facebook-profiili. Sinne tehdään päivityksiä, ilmoitellaan uutuustuotteista ja pidetään näkyvyyttä yllä aktiivisella toiminnalla. Facebookin vahvuutena on käytön helppous ja se koettiin hyväksi kanavaksi saada ilmaista näkyvyyttä. Toisaalta eräs haastateltava tiedosti, että sijoittamalla 100 € maksulliseen somemainontaan saa paljon enemmän näkyvyyttä kuin yhdellä lehti-ilmoituksella. Somessa tärkeintä on löytää oma tyyli ja pysyä siinä. ”Tone of voice” on yrityksen oma äänensävy, jolla viestitään.

Konversio, impressiokävijä…mitä?

Digitaalisuuteen liittyvä terminologia aiheuttaa oman päänvaivansa ikääntyville yrittäjille. Moni haastateltava koki, että ikääntyvien yrittäjien voi olla haasteellista hallita digitaalisiin järjestelmiin liittyvä kieli ja terminologia. On myös yrittäjäkohtaista, paljonko tätä terminologiaa pitää hallita. Konepajayrittäjälle voi olla hankalaa, jos aletaan puhua palomuurista, DNS:stä ja aliverkon peitteestä. Usein kysymys onkin, paljonko tarvitsee tietää ja onko parempi ostaa näihin liittyvät palvelut ulkopuoliselta toimijalta. Eräälle yrittäjälle oli tullut vastaan termi ”konversio” tai miten seurataan esimerkiksi impressiokävijöitä tai impressioprosentteja, mutta nämä olivat olleet hänelle ihan hepreaa ensikuulemalta. Muutama vastaaja totesi, että jos ei ymmärrä niin pitää vain rohkeasti kysyä, että anteeksi mitä tämä tarkoittaa? Kehitystarpeisiin liittyen todettiinkin, että olisi kiva oppia ryhmässä, jossa muutkin ovat samantasoisia taidoiltaan ja jossa uskaltaa kysellä rohkeasti ”tyhmiäkin” kysymyksiä.

Oppia käytännössä

Kurssi- ja työpajatarjontaa todettiin olevan yleisesti paljon ja vaikeutena onkin löytää isosta joukosta se oma ja itselle tarpeellinen. Tilaisuuksien toivottiin olevan lyhyitä, napakoita ja käytännönläheisiä. Kutsu pitäisi saada ajoissa ja sanoittaa siten, että siitä ilmenee tilaisuuden hyöty ja että se on heti käyttöönotettavissa. Tämä koettiin tärkeäksi etenkin mitä pienemmästä yrityksestä on kyse.

Senioriyrittäjät toivoivat paikan päällä tapahtuvia työpajoja enemmän kuin verkon välityksellä tapahtuvia. Eräs haastateltava kertoi, että paikan päällä tapahtuva sosiaalinen kanssakäyminen on osa oppimista ja sen

mielekkyyttä. Toteutukselta toivottiin monipuolisuutta, osin luennointia ja osin tarinoita tai kokemuksia, jotka auttavat opittavia asioita jäämään mieleen. Fyysisesti läsnä ollessa moni oppii parhaiten, kun asiat käydään läpi rauhalliseen tahtiin ja samalla testataan ja tehdään omalla koneella. Tarvittaessa saisi keskeyttää jos asia jäi epäselväksi ja olisi aikaa kirjoittaa asioita ylös. Yksilöllisen ohjaamisen mahdollisuus koettiin tärkeäksi. Moni toivoi tarpeeksi pientä porukkaa, jossa tulee turvallinen olo kysyä epäselviä asioita, isossa porukassa ei niin helposti kehtaa. Toivottiin että mukana ei olisi liian hyviä osaajia eikä myöskään ihan aloittelijoita, vaan taitotasoltaan yhtenäinen porukka toimisi parhaiten.

Verkkototeutus on tullut jäädäkseen

Verkon kautta tapahtuvissa tilaisuuksissakin on puolensa. Jos etenemisen tahti on rauhallinen, ei ole vaaraa pudota kärryiltä. Teams-toteutus palvelisi myös niitä, jotka eivät pääse matkustamaan paikan päälle. Eräs vastaaja kertoi, että verkkotilaisuudet olisivat hyviä varsinkin kun niihin pystyisi kotona perehtymään, mutta hän haluaisi kuitenkin vielä taustalle tai paikalle henkilön, joka voisi tarvittaessa auttaa ongelmatilanteissa.

DIKO-hankkeen työpajasarja ikääntyville yrittäjille käynnistyy eri teemoin huhti-toukokuussa 2022. Tervetuloa mukaan!

Satu Metsomäki
Projektisihteeri, TKI
SeAMK

* DIKO – Digiosaamisen kehittäminen Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksissä, on ESR-rahoitteinen hanke, jonka

päätavoitteena on kehittää eteläpohjalaisten pk-yritysten digiosaamista. Kirjoittaja toimii projektisihteerinä DIKO-hankkeessa.

Artikkeli on osa DIKO-hanketta.

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020